

ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ
Α΄ ΤΑΞΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
22/04/2022

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ 1
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

1.

Και για επτά μέρες, όσες έμεινε ο Ευρυμέδων με τα εξήντα καράβια του από την ημέρα που έφτασε, οι Κερκυραίοι σκότωναν όσους νόμιζαν πως ήταν εχτροί τους, προβάλλοντας ως πρόφαση, πως αυτοί ήθελαν να καταλύσουν τη δημοκρατία, αλλά πολλοί θανατώθηκαν κι από ιδιωτικά μίσση, κι άλλοι από ανθρώπους, που είχαν πάρει δανεικά απ' αυτούς, ακριβώς για τα χρήματα που τους χρωστούσαν· ο θάνατος πήρε χίλιες μορφές κ' έγιναν όλες οι φρικαλεότητες που γίνονται συνήθως σε τέτοιες περιστάσεις κι ακόμα χειρότερα. Δεν έμεινε ωμότητα που να μην τη διαπράξουν και ξεπεράστηκαν όλες οι γνωστές απαισιότητες. Και πατέρας σκότωνε το γιο, κι από τα ιερά τους αποτραβούσανε με τη βία, ή τους σκότωναν ενώ αγκάλιαζαν τους βωμούς, και μερικοί πέθαναν ή τους θάψανε ζωντανούς στο ιερό του Διονύσου, που το 'χτισαν γύρω-γύρω με τείχος οι εχτροί τους για να μη βγει κανείς.

(απόδοση Ε. Λαμπρίδη)

Αρμονία

2.

Στο απόσπασμα περιγράφεται η κορύφωση των θηριωδιών που έλαβαν χώρα στην Κέρκυρα ανάμεσα στους ολιγαρχικούς και στους δημοκρατικούς. Οι Κερκυραίοι δημοκρατικοί, μετά την άφιξη του Αθηναϊκού στόλου με επικεφαλής τον Ευρυμέδοντα, προέβησαν σε πράξεις και σε ακρότητες που επιβεβαιώνουν τον ισχυρισμό του Finley. Κάθε είδους φόνοι διαπράχθηκαν με τη δικαιολογία ότι κινδυνεύει το δημοκρατικό πολίτευμα (τήν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν), γεγονός που οδήγησε σε πολιτικό χάος. Κυριάρχησε η καχυποψία και το μίσος, γονεὶς σκότωναν ακόμα και τα παιδιά τους (πατήρ παῖδα ἀπέκτεινε), ενώ ορισμένοι κατηλεύτηκαν την κατάσταση, με αποτέλεσμα να θανατώνονται πολίτες λόγω προσωπικών διαφορών και ανταγωνισμῶν (ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα). Στον βωμό του κέρδους φονεύονταν πολίτες από τους οφειλέτες τους που τους χρωστούσαν κάποιο χρηματικό ποσό (ἄλλοι χρημάτων σφίσιον

όφειλομένων υπό τῶν λαβόντων). Ο ιστορικός συνοψίζει την αγριότητα και τις φρικαλεότητες του πολέμου στη φράση *πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου*. Θεωρεί ότι τέτοιου είδους φαινόμενα συμβαίνουν συχνά σε εμφύλιους σπαραγμούς, ενισχύοντας έτσι τη διαχρονικότητα του έργου του. Η εικόνα αυτή της φρίκης αισθητοποιείται και από τη συσσώρευση φράσεων που δηλώνουν τον θάνατο (*ἐφόνευον, ἀπέθανον, πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, ἀπέκτεινε, ἀπό τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο, ἐκτείνοντο*).

Οι ακρότητες των Κερκυραίων δημοκρατικών καταδεικνύουν ότι ο πόλεμος αποξενώνει και εξαγριώνει τον άνθρωπο, όπως αναφέρει και ο ιστορικός σε επόμενο κεφάλαιο. Διαφαίνεται η ηθική εξαχρείωση και η αποκτήνωση του ανθρώπου στο όνομα του κέρδους και των ανταγωνισμών, ενώ βεβηλώνονται και τα ιερά, καθώς οι άνθρωποι πέθαναν ακόμα και μέσα στο ιερό του Διονύσου (*περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον*). Η ακόρεστη επιθυμία τους για εκδίκηση και η κυριαρχία του ωφελιμισμού και των κατώτερων ενστίκτων αμαύρωσαν τη δημοκρατία και οδήγησαν την κοινωνία της Κέρκυρας σε χάος.

3.

Ο Νικόστρατος, στρατηγός των Αθηναίων, διακρίνεται για την μετριοπάθεια, την ψυχραιμία, την ευθυκρισία, την οξύνοια και τη διαλλακτικότητά του. Όταν καταφθάει στην Κέρκυρα, προσπαθεί να συμβιβάσει τις δύο παρατάξεις με διπλωματικό τρόπο. Συγκεκριμένα, όταν οι ολιγαρχικοί, που επρόκειτο να επανδρώσουν τα πλοία που θα τον ακολουθούσαν στην επιστροφή του, φοβήθηκαν (*δείσαντες*) για την τύχη τους, εκείνος του παρηγορούσε (*παρεμυθεῖτο*). Στη συνέχεια, εμπόδισε τους οπλισμένους δημοκρατικούς να σκοτώσουν όσους συναντούσαν, επειδή ήταν καχύποπτοι με το ότι οι ολιγαρχικοί που είχαν καταφύγει ως ικέτες στον ναό των Διοσκούρων δεν υπάκουσαν (*ὁ δῆμος ὀπλισθεῖς ... εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν*). Ωστόσο, όσο και αν η στάση του ήταν συμφιλιωτική, οφείλουμε να αναφέρουμε ότι εξυπηρετούσε τα συμφέροντα της Αθήνας και η συμπεριφορά του δεν υπαγορευόταν απλώς από αγνά, ανθρωπιστικά αισθήματα. Συνέφερε, επομένως, και τον ίδιο και την Αθήνα να επικρατήσει ηρεμία στο νησί, ώστε να διευκολυνθεί η σύναψη ολοκληρωτικής συμμαχίας.

Για τον άλλο Αθηναίο στρατηγό, τον Ευρυμέδοντα, ο Θουκυδίδης- μάλλον εσκεμμένα- αφιερώνει ελάχιστη έκταση στο έργο του. Ο Ευρυμέδων παρέμεινε αμέτοχος και αδιάφορος, καθώς όντας επτά ημέρες στο νησί δεν σταμάτησε τις θηριωδίες, ενώ με τα εξήντα του πλοία θα μπορούσε να καταπαύσει τις ακρότητες (*Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ... εἶναι ἐφόνευον*). Έτσι, φέρει ευθύνη για τις αγριότητες που συνέβησαν. Επομένως, συγκρίνοντας τη στάση και το ήθος των δύο στρατηγών καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ο Νικόστρατος, ως πιο μετριοπαθής αλλά και δρώντας σε διαφορετική χρονική περίοδο και με άλλη στόχευση,

εμπλέκεται ενεργά στα γεγονότα σε αντίθεση με τον Ευρυμέδοντα που παραμένει απαθής.

4. α)

τοῦ δήμου → τῶν δήμων

ναυσί → τῆ νηί

πατήρ → οἱ πατέρες

παῖδα → τούς παῖδας

τῷ ἱερῷ → τοῖς ἱεροῖς

4. β)

Πείθουσι → πεπεισμένοι εἰσί(ν)

καταλιπεῖν → κατάλιπε

ἀπεσπῶντο → ἀποσπᾶσθε

ἀπέθανον → ἀποθανεῖν

φιλεῖ → φιλοῖ ἢ φιλοῖη

5.

ἐπέισθησαν → πειστικός, πειθήνιος, ευπείθεια, πείσμα, πεποίθηση

ἑώρων → ὄραση, διορατικός, ὄψη, ὄραμα, οφθαλμίατρος, ιδέα

ἐδύναντο → δύναμη, αδυναμία, δυνάστης, δυναμικός

εἶναι → ουσία, απουσία, εξουσία, οντότητα, ουσιώδης

ἐκτείνοντο → ανθρωποκτονία, γενοκτονία, μητροκτόνος, αυτοκτονία, εντομοκτόνο

6. α)

1-ζ

2-δ

3-β

4-στ

5-α

Περисσεύουν τα στοιχεία **γ** και **ε**.

6. β)

Καταλιπεῖν → αντικείμενο το ρήματος πείθουσιν, τελικό απαρέμφατο, ετεροπροσωπία

Δείσαντες→ επιρρηματική, αιτιολογική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος («έκεῖνοι»)

ναυσί→ ετερόπτωτος επιρρηματικός προσδιορισμός, δοτική της συνοδείας στη μετοχή «ἀφικόμενος»

ὑπὸ τῶν λαβόντων→ εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει το ποιητικό αίτιο και προσδιορίζει το ρήμα «ἀπέθανον»

παῖδα→ αντικείμενο το ρήματος «ἀπέκτεινε»

7.

Στο κεφάλαιο 82 ο Θουκυδίδης κάνει μια γενική θεώρηση των αποτελεσμάτων των στάσεων που ξέσπασαν στις Ελληνικές πόλεις. Ο σπαραγμός στην Κέρκυρα εγκαινίασε μία περίοδο καχυποψίας, μίσους και διχασμού. Μία από τις πολλές επιπτώσεις του πολέμου είναι ότι αλλοιώνεται η σημασία των λέξεων με σκοπό να δικαιολογήσουν οι άνθρωποι τις πράξεις τους: η παράλογη τόλμη θεωρήθηκε ανδρεία και αφοσίωση στο κόμμα, η διστακτικότητα δειλία, η σωφροσύνη πρόσχημα ανανδρίας, η παραφορά ανδρική αρετή, η προσεκτική εξέταση όλων των πτυχών ενός ζητήματος πρόσχημα για υπεκφυγή. Όποιος ήταν έξαλλος, δολοπλόκος και φανέρωνε τα σχέδια των αντιπάλων θεωρούνταν σπουδαίος, ενώ αντίθετα ο προνοητικός, ο εγκρατής και ο συνετός θεωρούνταν επικίνδυνος για τη διάλυση του κόμματος και φοβισμένος. Η διαφθορά φτάνει στο αποκορύφωμά της στην καταληκτική περίοδο του αποσπάσματος, στην οποία τονίζεται πως η όποιος μορφής κακουργία θεωρούνταν αξιέπαινη. Η διαστρέβλωση του νοήματος των λέξεων είναι δηλωτική του αμοραλισμού που επικράτησε λόγω του πολέμου.

8.

- α-Λ
- β-Λ
- γ-Σ
- δ-Λ
- ε-Σ

*Τις απαντήσεις επιμελήθηκαν οι φιλόλογοι Παπαδοπούλου Αντιγόνη και Καραβά Δήμητρα.